

CHRISTIAN THIEL
Erlangen. Niemcy

PAUL LORENZEN (1915-1994)

Paul Lorenzen zmarł w Göttingen 1 października 1994 roku. Urodził się 24 marca 1915 roku w Kiel. Studiował matematykę, fizykę, chemię i filozofię; doktorat z matematyki uzyskał w 1938 roku pod kierunkiem Helmuta Hasse. Specjalizował się w algebrze; habilitował się w tej dziedzinie w 1946 roku w Bonn, gdzie nauczał matematyki i historii matematyki do czasu, gdy w 1956 roku został mianowany kierownikiem katedry filozofii w Kiel.

Paul Lorenzen był znany jako autor dowodu niesprzeczności rozgałęzionej teorii typów (*JSL* 1951), oraz swojej pracy *Einführung in die operative Logik und Mathematik* (monografia wydanej w ramach żółtej serii Springera w 1955 roku, drugie wydanie w 1969 roku), protologicznego wprowadzenia syntezy Hilberta-Gentzena teorii dowodu wraz z intuicjonistycznymi podstawami matematyki. Inne prace Lorenzena to: *Formale Logik* (1958, IV wydanie w 1970, przekład angielski w 1965, hiszpański 1970); *Metamathematik* (1962, przekład francuski w 1967, hiszpański 1971); *Differential und Integral* (znakomite, wzbogacające opracowanie wczesnych, podstawowych analiz Hermanna Weyla); *Elementargeometrie* (1984) oraz *Lehrbuch der konstruktiven Wissenschaftstheorie* (1987). W logice Lorenzen zasłynął jako twórca semantyki dialogowej, która jest podstawą (zarówno strukturalnego jak i klasycznego) rachunku Gentzena, oraz jako autor nowej interpretacji logiki modalnej i modeli Kripkego.

Lorenzen był członkiem Institute for Advanced Study w latach 1957-1958, członkiem zwyczajnym Göttingen Academy of Sciences, Académie Internationale de Philosophie des Sciences (Bruksela) oraz członkiem Institut International de Philosophie w Paryżu. Po latach pracy w Bonn i Kiel, uzyskał posady w uniwersytetach w Erlangen-Nürnberg, w University of Texas, w uniwersytetach w Austin i Bostonie. Otrzymał honorowe doktoraty w State University of Rio de Janeiro-Niteroi w 1972 roku, oraz w Boston University w 1985 roku. Nauczając w Erlangen od 1962 roku, wraz z filozofem Wilhelmem Kamlahem, stworzył centrum filozoficzne znane dzisiaj jako „Erlangen School”.

Paul Lorenzen przeszedł na emeryturę w 1980 roku. Pod jego kierunkiem napisano 12 dysertacji, których autorami, między innymi, byli: Kuno Lorenz, Peter Janich, Oswald Schwemmet, Hans Julius Schneider oraz wielu innych, którzy kontynuują swoje prace badawcze w zakresie logiki.

Przełożył z angielskiego:
Witold Mackiewicz